

ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА ФАХІВЦЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

**Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальностей «Фізична культура і спорт»
та «Середня освіта (Фізична культура)»**

ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА ФАХІВЦЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

*Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальностей 017 «Фізична культура і спорт»
та 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)»*

*Затверджено на засіданні
кафедри теорії і методики
фізичного виховання і спорту.
Протокол № 1 від 30.08.2022*

Інформаційна культура фахівця фізичної культури і спорту : методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальностей 017 «Фізична культура і спорт» та 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)» / О. В. Антонюк, Є. О. Павлюк. Хмельницький : ХНУ, 2022. 29 с.

Укладачі: Антонюк О. В., канд. наук з фіз. виховання та спорту, доц.;
Павлюк Є. О., д-р пед. наук, проф.

Відповідальний

за випуск: Солтик О. О., д-р наук з фіз. виховання та спорту, проф.

Редактор-коректор: Яремчук В. С.

Технічне редагування і верстка: Чопенко О. В.

Макетування здійснено редакційно-видавничим відділом Хмельницького національного університету (м. Хмельницький, вул. Інститутська, 7/1). Підп. 16.09.2022. Зам. № 65є/22, електронне видання, 2022.

© ХНУ, 2022

ВСТУП

Сучасний розвиток технологій привів до спрощення процесу отримання та передачі інформації, але поставив соціальну проблему ретрансляції навичок роботи з інформацією в сучасному суспільстві. Тому нині у контексті підготовки фахівців з фізичної культури і спорту важливе місце займає вивчення дисципліни «Інформаційна культура фахівця фізичної культури і спорту», стрижневим поняттям якої є вивчення сутності інформаційної культури як суспільно-культурного феномена.

Предметом вивчення дисципліни «Інформаційна культура фахівця фізичної культури і спорту» є закономірності, методи та засоби прояву і реалізації інформаційних процесів у сфері фізичної культури і спорту, а також ті напрямки її розвитку, які пов'язані з використанням методів і засобів інформаційних та комунікаційних технологій.

Метою дисципліни є формування інформаційної культури фахівця, умінь і навичок інформаційного пошуку, відбору та оцінки інформації; підготовка кваліфікованого користувача, який вільно орієнтується в інформаційно-пошукових системах, як карткових так і електронних; володіє алгоритмом та методикою пошуку інформаційних джерел, вміє оформити результати інформаційного пошуку у відповідній формі.

Завдання вивчення дисципліни: знати види інформації, основні джерела інформації, інформаційно-пошукові системи, алгоритм пошуку інформації, технологію оформлення результатів інформаційного пошуку; методику пошуку навчальної та наукової інформації, технологію пошуку необхідної інформації у бібліотеці університету та мережі Інтернет.

Після вивчення дисципліни студент повинен набути таких компетентностей та програмних результатів:

– **компетентності:** формування здатності і готовності здійснювати професійне вдосконалення своєї особистості, адаптуватися до оточуючої соціальної реальності і самореалізовуватися у суспільстві; пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; реалізувати неперервну фізкультурну освіту; творчого використання інформаційних систем в професійній діяльності; розв’язувати проблеми у сфері фізичної культури та спорту у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності; самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту; планувати, організовувати та здійснювати самостійні наукові дослідження з проблем фізичної культури і спорту; усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання;

– **програмні результати навчання:** підвищувати свій освітній рівень та реалізувати особистісний потенціал, оперувати філософськими категоріями та поняттями; відшукувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію; застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення, методи статистичного аналізу даних для розв’язання складних задач фізичної культури та спорту; організовувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів; впроваджувати передові закордонні організаційно-методичні форми фізичного виховання у навчально-виховний процес молоді; знати методики і володіти практичними навичками професійного спілкування з використанням інформаційно-комунікативних засобів і технологій; обирати залежно від ситуації найбільш адекватні інформаційні засоби комунікації; знати професійний дискурс, термінологію свого фаху.

Методичні рекомендації призначені здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальностей 017 «Фізична культура і спорт» та 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)». У них запропоновано питання для обговорення на практичних заняттях, завдання, які необхідно підготувати до кожного заняття, питання для самоконтролю, завдання самостійної роботи, рекомендована література, тематика рефератів та контрольні питання.

Для якісного опрацювання та вивчення теми, здобувачі повинні спочатку опрацювати конспект лекцій, рекомендовану літературу та надати відповіді на питання для самоконтролю, які виносяться наприкінці кожної теми.

ПРАКТИКУМ З ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1.

Інформаційна культура студента і закладу вищої освіти

Заняття 1, 2. Теорія інформаційної культури

Мета: розібратися у понятійному апараті інформаційної культури. Дослідити особливості відображення інформаційної культури у галузі фізичної культури і спорту.

Питання для обговорення

1. Поняття інформаційної культури.
2. Інформаційна культура студента спеціальності «Фізична культура і спорт».
3. Інформаційна культура та інформаційна грамотність.

Завдання практичної роботи

Охарактеризуйте наступне:

1. Поняття, сутність та основні риси інформаційної культури.
2. Іманентні та перманентні властивості інформаційної культури.
3. Поняття інформаційних потреб.
4. Інформаційне суспільство як соціокультурний феномен науково-технічного прогресу.
5. Інформаційна культура фахівця в галузі спорту.
6. Заходи, що формують інформаційну культуру студентів.
7. Принцип «старіння» галузевої інформації.
8. Принципи самостійної роботи і її місце в навчанні студентів.
9. Вміння і навички, які формують предмет «Інформаційна культура фахівця фізичної культури і спорту».
10. Система інформаційної культури та її підсистеми.
11. Інформаційні процеси та інформаційну культуру.
12. Терміносистема інформаційної культури.
13. Нормативно-правові акти, що визначають основні терміни інформаційної культури.
14. Складіть таблицю:

№ з/п	Автор визначення «інформаційна культура»	Зміст концепції
1		
...	...	...

Завдання самостійної роботи

Самостійна робота з 1–3 тем дисципліни передбачає написання реферату. Вибір теми здійснюється з переліку представленого в розділі «Теми рефератів для самостійної роботи».

Написання реферату дає можливість більш досконало вивчити теоретичні і практичні питання, пов'язані з заданою темою, самостійно працювати з різними літературними джерелами, осмислювати фактичні дані, систематизувати зібраний матеріал і оформлювати його в письмовій формі, робити свої висновки і давати пропозиції. Реферат повинен мати план і список самостійно вивченої літератури. Обсяг реферату має становити не менше як 15 с. шрифтом Times New Roman з міжрядковим інтервалом у 1,5 кеглі. Теми студентських рефератів можуть стати темами науково-дослідної роботи, яка поглиблює знання студентів, розвиває творче мислення. Результатом науково-дослідної роботи студента стає виступ на науковій конференції або написання статті.

Як правило, написання реферату складається з кількох етапів.

Перший етап передбачає визначення та обґрунтування теми, з'ясування мети дослідження. Тему реферату студент може обирати самостійно із запропонованого переліку. Найчастіше тему реферату у конкретному формулюванні може визначати викладач. Мета дослідження – усвідомлений образ очікуваного результату, на досягнення якого спрямована діяльність дослідника.

Другий етап передбачає визначення літературних джерел, які будуть використані у процесі написання реферату, а також складання плану реферату.

Третій етап спрямований на ґрунтовний аналіз літературних джерел та написання на їх основі тексту реферату.

Четвертий етап передбачає формулювання висновків з обраної теми за результатами вивчення реферованих літературних джерел.

П'ятий етап – оформлення тексту реферату і підготовка до захисту (виголошення доповіді з теми на семінарському чи практичному занятті).

На першому і другому занятті студенти працюють над першим етапом написання реферату.

Питання для самоконтролю

1. Що таке інформаційна культура?
2. В чому полягають основні риси інформаційної культури?
3. Іманентні та перманентні властивості інформаційної культури?
4. Що таке інформаційні потреби?
5. В чому полягає сутність інформаційного суспільства як соціокультурного феномена науково-технічного прогресу?

6. Що таке система інформаційної культури та її підсистеми?
7. Що таке інформаційні процеси в інформаційній культурі?
8. Яку терміносистему інформаційної культури Ви знаєте?
9. В чому полягають нормативно-правові акти, що визначають основні терміни інформаційної культури?

Література: [основна – 3, 6, 7, 11; додаткова – 1, 7, 11, 16, 15, 18]

Тема 2.

Інформація в епоху інформаційного суспільства

Заняття 3, 4. Інформаційне забезпечення як елемент інформаційної культури

Мета: дослідити явище інформаційного суспільства та складові, що формують його.

Питання для обговорення

1. Інформаційне суспільство (Information society).
2. Види інформації.
3. Носій інформації.
4. Інформація та її властивості.
5. Характерні риси інформації.
6. Повідомлення.
7. Шум.
8. Кодування повідомлень.
9. Одиниці вимірювання інформації.
10. Інформаційні процеси.

Завдання практичної роботи

Охарактеризуйте наступне:

1. Поняття, сутність та основні риси інформаційної культури.
2. Іманентні та перманентні властивості інформаційної культури сучасного світу.
3. Основні риси інформації.
4. Класифікація інформації за видами.
5. Системи збереження інформації.
6. Характерні риси інформації.
7. «Повідомлення» як шлях передачі інформації.
8. Поняття «шум» в передаванні інформації.

Завдання самостійної роботи

На заняттях студенти працюють над другим та третім етапом написання реферату.

Питання для самоконтролю

1. Що таке інформація? Якими властивостями вона володіє?
2. З яких операцій складається процес обробки даних?
3. Що таке інформаційна технологія?
4. Яка система кодування називається двійковим кодом?
5. Що таке біт? Скільки потрібно бітів, щоб закодувати 512 різних незалежних значень?
6. В яких одиницях вимірюється ємність інформації?
7. Який зміст вкладається в поняття «економічна інформація»?
8. Які є носії інформації?
9. Охарактеризуйте термін «інформаційне суспільство».

Література: [основна – 1, 2, 5, 13; додаткова – 2, 7, 18]

Тема 3.

Місце та роль бібліотек в інформаційній культурі фахівця

Заняття 5, 6. Місце та роль бібліотек в інформаційній культурі фахівця

Мета: дослідити явище трансформації класичних бібліотек в електронні; визначити способи втілення інформаційних технологій в бібліотечну сферу.

Питання для обговорення

1. Інформатизація бібліотек: досягнення, проблеми, перспективи.
2. Використання Інтернет-технологій в роботі бібліотеки.
3. Електронна бібліотека, як перспективний засіб організації доставки документів та обслуговування по МБА.

Завдання практичної роботи

Охарактеризуйте наступне:

1. Досягнення сучасних інформаційних бібліотек.
2. Проблеми сучасних інформаційних бібліотек.
3. Перспективи сучасних інформаційних бібліотек.
4. Основні підходи у використанні Інтернет-технологій в роботі бібліотек.

5. Можливості використання електронних бібліотек для надання оперативних і якісних послуг в доставці інформації до користувача.
6. Структурно-функціональний контекст електронних бібліотек.

Завдання самостійної роботи

На заняттях 5 і 6 студенти працюють над четвертим та п'ятим етапом написання реферату.

Питання для самоконтролю

1. Що таке інформаційно-пошукова система?
2. Які види інформаційно-пошукових систем вам відомі?
3. Які відмінності є між традиційними (картковими) та електронними інформаційно-пошуковими системами.
4. Які функції мають інформаційно-пошукові системи?
5. Які можливості надають інформаційно-пошукові системи?
6. Які галузеві інформаційні ресурси вам відомі?
7. Галузевий Інтернет-простір. В чому полягає інформатизація бібліотек?
8. В чому полягає автоматизація роботи бібліотек?
9. Що називають електронним каталогом?
10. Що таке служба ДД?
11. Перелічіть програмні засоби для автоматизації роботи бібліотек.

Література: [основна – 2, 6, 7, 12, 13; додаткова – 2, 3, 6]

Тема 4.

Пошук спеціалізованої інформації в інтернеті

Заняття 7–9. Пошук спеціалізованої інформації в інтернеті

Мета: засвоїти основні поняття, пов'язані із пошуком інформації в глобальній мережі, набути практичних навичок роботи з інформаційно-пошуковими системами, навчитись використовувати програму Google Chrome для пошуку необхідної інформації.

Питання для обговорення

1. Статистика спортивної інформації в Україні та світі.
2. Пошук спортивної інформації в інтернеті.
  - 2.1. Пошукові системи Інтернет.
  - 2.2. Правила виконання запитів за необхідною тематикою.
  - 2.3. Пошук інформації в Інтернеті: підводні камені.

Теоретичні відомості

Пошукові системи Інтернету. Для пошуку вебсторінок існують спеціальні пошукові сервери, які постійно збирають, оновлюють інформацію про розміщені вебсторінки й надають змогу користувачам здійснювати пошук потрібної сторінки за ключовими словами. Для збирання відомостей використовуються спеціальні програмні засоби автоматичного перегляду вебсторінок і формування ключових слів. За принципом дії пошукові системи можна розділити на такі категорії: 1) пошукові каталоги; 2) індексні бази даних.

Пошукові каталоги організовані за тим самим принципом, що й бібліотечні каталоги, відомості в них згруповані за певними категоріями. Використовуючи метод поступового уточнення категорії, відкриваючи сторінки, що містять посилання на підкатегорії, можна знайти певний сайт з необхідними відомостями.

Індексні бази даних – бази даних, принцип роботи яких ґрунтується на використанні ключових слів. Виконуючи пошук, необхідно добрати ключові слова, що описують тему пошуку, і наказати системі знайти ці слова.

Адреси пошукових серверів:

<http://www.google.com> – найбільший і найпопулярніший у світі пошуковий сервер, загальна кількість проіндексованих сторінок – понад 2 млрд. Пошук документів можна проводити на більш як шістдесяті мовах.

Україномовні пошукові системи

<http://www.uaport.net> – загальний тематичний каталог містить близько 20 напрямів, регіональний – усі області України. Ресурси, які стосуються найпопулярніших тем, згруповані в окремі розділи. Перевагою UAport є пошук новин.

<http://meta.ua> – META здійснює пошук в українських серверах, а також в серверах з українською тематикою по всьому світі. Пошук додатково обмежується однією або кількома регіональними підрубриками. Важлива унікальна особливість МЕТИ – підтримка пошуку з урахуванням правопису української мови.

Англомовні пошукові системи

<http://www.yahoo.com> – англомовна пошукова система має найрозвиненішу структуру каталогів і сервісів. Сотні тисяч Інтернет-ресурсів упорядковуються вручну за 14 основними рубриками, кожна з яких має кілька підрубрик з вужчою тематикою.

<http://www.altavista.com> – англомовна пошукова система, містить близько 550 млн індексованих сторінок. Alta Vista вирізняється потужними можливостями пошуку. Наприклад, можна відібрати тільки відео- або аудіо-файли чи зображення. Якщо, пишучи ключове слово, користувач припустився граматичної помилки, портал добирає схоже слово й видає за ним посилання.

<http://www.ask.com> – цю пошукову систему засновано 1996 р. Гарреттом Гурнером і Девідом Вартемом у місті Берклі, штат Каліфорнія, США. З самого початку користувачі могли отримати відповіді на питання, сформульовані у теперішньому часі, а також використати традиційний пошук ключових слів. Сучасний Ask.com також підтримує це, але долучено додаткову підтримку математики, словник і конверсію питання.

Правила пошуку необхідної інформації. Формувати ключові фрази можна, використовуючи спеціальні оператори, які дають змогу уточнити, обмежити діапазон пошуку даних. Як правило, можна використовувати логічні оператори AND, OR, NOT або відповідні знаки: «+», «,&», «-».

Пошук даних у мережі Інтернет:

1. У поле адреси ввести адресу пошукового вебсайту.
2. У рядок поля ключових слів ввести відповідно до правил необхідні ключові слова, наприклад: футбол + Барселона.
3. Натиснути кнопку **Пошук (Знайти)** тощо.
4. В отриманому анованому списку адрес знайдених інтернет-сайтів завантажити адресу, що найбільше відповідає темі пошуку. В окремих вікнах, закладках можна відкрити кілька сайтів.

Завдання практичної роботи

1. Охарактеризуйте сутність статистичних даних спортивного напрямку.
2. Поясніть відмінності в підходах до висвітлення спортивних статистичних даних в Україні і в світі.
3. Поясніть значення і феномен пошуку спортивної інформації в інтернеті.
4. Охарактеризуйте пошукові системи як феномен інформаційної культури.
5. Назвіть відомі вам штучні «комп'ютерні» мови, за допомогою яких, також можна створювати запити за необхідною тематикою.
6. Охарактеризуйте необхідність створення спеціалізованих запитів. Чи доцільні такі запити.
7. Які тенденції спостерігаються в Україні пов'язані з інтернетом?
8. Що таке пошук за відомою адресою?
9. Як працюють спеціальні інформаційно-пошукові інтернету?
10. Принцип дії «Рубрикатора».
11. Принцип дії «Словникових пошукових систем»
12. Назвіть як змога більше пошукових систем!
13. Що стає причиною невдалого пошуку?

Завдання самостійної роботи

Порядок виконання роботи: створити файл Word-документ з номером самостійної і фіamilією (Самостійнаробота № ... Козак_ОЛ), вкласти в

нього виконані завдання, що додаються нижче і загрузити у відповідну категорію в модульне середовище або іншим доступним шляхом.

Завдання 1

1. Запишіть одну із відомих вам адрес:
  - пошукового тематичного каталогу ...;
  - пошукової машини ...;
  - мета пошукової машини ... .

2. Із списку адрес виберіть українські пошукові сервера (потрібну відповідь підкресліть):

www.meta.ua,
www.google.com.
www.google.com.ua
www.rambler.ua

3. Ввімкніть комп'ютер. Завантажте програму для роботи в мережі Інтернет. ...

У вікні **Адреса** введіть з клавіатури адресу. Завершіть роботу клавішею Enter. Якщо така адреса є у списку, виберіть її і натисніть клавішу введення.

Завдання 2

1. Запишіть служби мережі Інтернет: ...

2. Використовуючи одну з пошукових систем Інтернет, знайти і записати телефони обласних спорт-комітетів українських міст, зазначених у завданні:

Уведіть ключові слова: (*наприклад*) обласні спортивні комітети України. Відкрийте деякий вебсайт, знайдіть потрібну інформацію.

- Київ – ...
- Донецьк – ...
- Вінниця – ...
- Хмельницький – ...
- Миколаїв – ...
- Харків – ...
- Львів – ...
- Полтава – ...

3. Використовуючи одну з пошукових систем Інтернет, знайти і записати інформацію про місто, в якому ви проживаєте:

- Назва міста – ...
- Рік заснування міста – ...
- Площа міста – ... .
- Кількість населення – ... людей.
- Десятка найвідоміших спортсменів міста – ...

4. Використовуючи одну з пошукових системи Інтернет, знайти і записати інформацію про рейтинг 10 найвідоміших баскетболістів світу всіх часів. Зробити скріншот сторінки із знайденою інформацією, вставте його в таблицю.

Уведіть ключові слова: баскетбол, десятка найвідоміших ... і натисніть кнопку **Шукати**. Тепер відкрийте вебсторінку деякого ресурсу.

Посилання на ресурс	
Місце для скріншота	

5. Використовуючи одну з пошукових систем Інтернет, знайти інформацію: сайт (і сторінку) на якому офіційно висвітлюється інформація «Про присвоєння спортивних звань “Майстер спорту України”». Зробити скріншот сторінки із знайденою інформацією, вставте його до текстового документу.

Уведіть ключові слова: присвоєння спортивних звань, «Майстер спорту України ... і натисніть кнопку **Шукати**. Тепер відкрийте вебсторінку деякого ресурсу.

Посилання на ресурс	
Місце для скріншота	

Завдання 3

1. Знайдіть інформацію про видатного українського спортивного діяча з Хмельниччини, використовуючи українську пошукову систему <http://meta.ua>. Зробити скріншот сторінки, вставити його у власний документ.

Посилання на ресурс	
Місце для скріншота	

2. Користуючись пошуковою системою Google знайдіть вказану далі інформацію:

– Хто такий Платонов Володимир Миколайович? Коротко про його діяльність в спорті.

– Що таке CROSSLIFT?

– Що таке iron man змагання?

Зробіть висновок про отримані компетентності, які ви набули з даної самостійної роботи.

Питання для самоконтролю

1. Які пошукові системи дозволяють здійснювати пошук за декількома критеріями (файл, мультимедіа, вебсайт)?

2. Яким чином «розширений пошук» дозволяє полегшити отримання потрібної інформації.

3. Як працюють спеціальні інформаційно-пошукові системи Інтернет?

4. Перерахуйте пошукові системи, які є дієвими на сьогодні в мережі Інтернет.
5. Що розуміють під явищем статистики спортивної інформації в Україні та світі.
6. Назвати шляхи пошуку спортивної інформації в інтернеті.

Література: [основна – 2, 6, 7, 12, 13; додаткова – 2, 3, 6, 12, 14].

Тема 5. **Електронний пошук наукової інформації** **в галузі фізичної культури та спорту**

Заняття 10, 11. Електронний пошук наукової інформації ***в галузі фізичної культури та спорту***

Мета: навчитися здійснювати пошук наукової інформації найсучаснішими доступними методами.

Питання для обговорення

1. Методи пошуку і збору наукової інформації.
2. Електронний пошук наукової інформації.
3. Пошук наукової інформації в мережі Інтернет.

Завдання практичної роботи

Охарактеризуйте наступне:

1. Концептуальні підходи до пошуку і збору наукової інформації.
2. Сутність наукової інформації.
3. Аспекти електронного пошуку інформаційної в порівнянні з традиційним картковим.
4. Культура поведінки у сфері інформаційних відносин.
5. Культура інформаційних потреб та проблеми реалізації їх.
6. Основні риси системи Інтернет.
7. Основні методи здійснення пошуку інформації в системі Інтернет.
8. Основні методи здійснення пошуку інформації в спеціалізованих бібліотечних базах зберігання інформації.
9. Основні критерії, за якими можна віднести певну інформацію до наукової.
10. Стратегія та методика пошуку інформації.
11. Технологія пошуку інформації.
12. Інформаційна етика.
13. Правила цитування, посилання на інформаційне джерело.

14. Науково-тематичні, бібліографічні видання та їх роль в інформаційному забезпеченні.

15. Принципи оформлення результатів інформаційного пошуку.

16. Методика пошуку навчальної та наукової інформації в традиційних (карткових) каталогах та картотеках.

17. Загальні відомості про традиційні (карткові) та електронні інформаційно-пошукові системи.

18. Класифікація, функції, особливості та можливості інформаційно-пошукових систем.

19. Державні органи видавничої та інформаційної діяльності.

20. Галузеві інформаційні ресурси: книги, періодики.

21. Галузевий Інтернет-простір.

Завдання самостійної роботи

Дослідити пошукову систему Google. Налаштувати її під свої налаштування (налаштування пошуку і розширений пошук). Продемонструвати дані дії на наступному практичному занятті із пошуковим завданням імпровізаційно отриманим від одногрупників.

Зробіть висновок про отримані компетентності, які ви набули з даної самостійної роботи.

Питання для самоконтролю

1. Процеси наукового дослідження. Загальна характеристика.
2. Формулювання теми наукового дослідження.
3. Постановка проблеми наукового дослідження.
4. Визначення мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження.
5. Виявлення і ознайомлення з основними літературними та архівними джерелами.
6. Методологія теоретичних досліджень.
7. Бібліографічний апарат наукових досліджень.
8. Наукова інформація та способи її пошуку.
9. Пошук інформації за ключовим словом.
10. Комп'ютер як інструмент науково-дослідної роботи.
11. Пошук інформації в процесі наукової роботи. Загальна характеристика.
12. Поняття «інформаційний пошук». Етапи інформаційного пошуку.
13. Визначення теми інформаційного пошуку, а також його хронологічних, мовних та географічних меж.
14. Джерела пошуку інформації, їх класифікація.
15. Джерела первинної та вторинної інформації.
16. Характеристика масиву інформаційних матеріалів.
17. Пошук інформації, його етапи.

18. Бібліографічний пошук інформації з суспільних наук.
19. Пошук бібліографічної інформації в каталогах і картотеках.
20. Електронні засоби пошуку інформації. В чому сенс формування правосвідомості та інформаційної культури за допомогою права?

Література: [основна – 2, 6, 7, 10, 12; додаткова – 2, 3, 6]

Тема 6.

Пошук фахової інформації в міжнародних науково метричних базах

Заняття 12, 13. Пошук фахової інформації в міжнародних науково метричних базах

Мета: засвоїти основні поняття, пов'язані із пошуком інформації в глобальній мережі, набути практичних навиків роботи з інформаційно-пошуковими системами, навчитись використовувати програму Google Chrome для пошуку необхідної інформації.

Питання для обговорення

1. Ознайомлення з пошуковими системами зарубіжних наукометричних баз.
2. “Scopus” – пошук науково-методичної інформації.
3. “Web of Science” – пошук науково-методичної інформації.

Завдання практичної роботи

1. Охарактеризувати роль наукометричних баз даних для розвитку різних галузей життєдіяльності людини.
2. Дослідити топ-10 найбільш відомих наукометричних баз даних.
3. Охарактеризувати топ-10 найбільш відомих наукометричних баз даних.
4. Дослідити історію виникнення та розвитку наукометричної бази “Scopus”?
5. Дослідити історію виникнення та розвитку наукометричної бази “Web of Science”.
6. Дослідити роль і місце наукометричних баз “Web of Science” і “Scopus” в професійній діяльності українських ЗВО.
7. Охарактеризувати послідовність дій пошуку інформації спортивної тематики у базі “Scopus”.
8. Охарактеризувати послідовність дій пошуку інформації спортивної тематики у базі “Web of Science”.

9. Охарактеризуйте наукометричну базу “Google Scholar” по відношенню до “Web of Science” і “Scopus”.

10. Дати оцінку наукометричним базам, заснованим на теренах країн СНД.

Завдання самостійної роботи

Порядок виконання роботи. Створити файл Word-документ з номером самостійної і фамілією (Самостійна робота № ... Козак_ОЛ), вкласти в нього виконані завдання, що додаються нижче і завантажити у відповідну категорію в модульне середовище або іншим доступним шляхом.

Завдання 1

1. Запишіть одну із відомих вам адрес:

- пошукового тематичного каталогу ...;
- пошукової машини ...;
- метапошукової машини ... .

2. Із списку адрес виберіть найвідоміший пошуковий сервер:

- www.Safari.com;
- www.meta.ua;
- www.google.com;
- www.chrom.com;
- www.youtube.com.

3. Використовуючи пошукову систему, знайдіть список українських наукових журналів, які індексуються в міжнародних наукометричних базах **Scopus** та/або **Web of Science**» і скопіюйте із даного списку 10 назв журналів.

Посилання на ресурс	
	Місце для скріншота

Завдання 2

1. Запишіть служби мережі Інтернет: ...

2. Використовуючи одну з пошукових систем Інтернет, знайти фахові видання України (категорія «А» та «Б»).

Вибрати із списку 5 журналів з напрямом їх діяльності:

- педагогіка;
- фізичне виховання;
- спорт;
- реабілітація;
- медицина

та вписати за наявності наступні дані (наведені в таблиці):

Кат.	Галузь науки	Спеціальність	Назва видання	ISSN; eISSN	Scopus (SNIP)	WoS_ Core	DOAJ	DOI

3. Використовуючи одну з пошукових систем інтернету, знайти і записати інформацію про науковий журнал, що існує у місті, в якому ви проживаєте чи навчаєтесь:

Назва міста – ...

Назва журналу – ...

Рік заснування журналу – ...

Тематика журналу (галузь науки) – ... .

4. Використовуючи одну з пошукових систем Інтернет, знайти офіційний сайт міжнародної наукометричної бази даних **Scopus**

5. На сайті наукометричної бази даних **Scopus** знайти базу даних (список) всіх видань, які входять на сьогодні до цієї бази.

Вставити підтвердження в формі скріншота екрана.

Посилання на ресурс	
	Місце для скріншота

6. На сайті наукометричної бази даних **Scopus** знайти базу даних (список) всіх видань, які входять в даний час до цієї бази. Відсортувати видання за тематикою «Спортивні науки».

Вставити підтвердження в формі СКРІНШОТА екрана.

Посилання на ресурс	
	Місце для скріншота

Завдання 3

7. Знайдіть інформацію про видатного українського спортивного діяча з Хмельниччини, використовуючи українську пошукову систему <http://meta.ua>. Зробити скріншот сторінки, вставити його у власний документ.

8. Користуючись пошуковою системою Google знайдіть вказану далі інформацію:

- хто такий Селуянов Віктор Миколайович;
- що таке CROSSLIFT;
- коли відбудуться наступні Олімпійські ігри?

Зробіть висновок про отримані компетентності, які ви набули з даної самостійної роботи.

Питання для самоконтролю

1. Що таке наукометричні бази даних?
2. Які, на вашу думку, найважливіші наукометричні бази даних?
3. Яка з найбільших науково метричних баз даних і чому?
4. Що таке імпакт-фактори, як він вираховується?
5. Назвати і охарактеризувати наукометричну базу Польщі.
6. Назвати і охарактеризувати РІНЦ.

7. Як виникла наукометрична база “Scopus”?
8. Назвати і охарактеризувати основні наукометричні показники.

Література: [основна – 2, 3, 7–10; додаткова – 2, 3, 9]

Тема 7.

Найсучасніші підходи до пошуку спортивної інформації

Заняття 14, 15. Найсучасніші підходи до пошуку спортивної інформації

Мета: удосконалити навички пошуку інформації за допомогою користування форумів, соціальних мереж, мультимедійних платформ і спеціалізованих програм та пристроїв.

Питання для обговорення

1. Пошук інформації на форумах, в соціальних мережах (Facebook, Instagram).
2. Пошук інформації на відео каналах (YouTube).
3. Використання «гаджетів»(програмного забезпечення) в мобільних приладах (середовище Play Маркет).

Завдання практичної роботи

1. Дослідити наявність середовищ спілкування форумів на спортивну та оздоровчу тематику. Проаналізувати основні принципи, за якими вони працюють.
2. Дослідити платформи соціальних мереж в світі.
3. Проаналізувати, які соціальні мережі використовуються жителями різних континентів.
4. Основні характеристики Facebook, виникнення, розвиток и основні напрямки, на яких акцентується його діяльність.
5. Описати особливості інформації, яка висвітлюється в Instagram!
6. Дослідити програмне середовище YouTube, його виникнення та еволюцію.
7. Оцінити внесок програмного середовища YouTube в діяльність галузі фізичного виховання, спорту та здоров'я людства.
8. Дослідити явище Playmarket.
9. Визначити основні напрями взаємодії програмного сервісу Playmarket та галузі фізичного виховання і спорту.

Завдання самостійної роботи

Завдання 7.1. Пошук інформації через спілкування на спеціалізованих форумах та в чатах.

Мета: здобути навички ведення електронного спілкування на форумах з метою отримання нової інформації, навчитися створювати і публікувати звичайні повідомлення, відповідати з цитуванням та у чатах (навчитися створювати і публікувати повідомлення).

Порядок виконання роботи. Створити файл Word-документ з номером самостійної роботи і прізвищем (Самостійнаробота № .. Козак ОЛ), вкласти в нього виконані завдання (текст та скріншоти), що додаються нижче, і завантажити у відповідне завдання в модульне середовище або іншим доступним шляхом.

Завдання:

1. Використовуючи пошукові системи чи відомі сайти, знайти: соціальні сайти; форуми, на яких обговорюється: спортивні дієти; методики тренувань; реабілітація при травмах.

Адреси (2–3) записати у відповідний файл, та коротко описати тематику за кожним посиланням.

2. Зареєструватися на форумі зі спорту, опишіть:

– правила користування;

– процедуру реєстрації.

3. Налаштуйте підпис та аватар вашого облікового запису в панелі керування форуму. Залиште повідомлення в одній із тем у категорії:

– 1–5 варіант (розд. «Футбол» або «Тренування тренажерний зал»);

– 6–10 варіант (розд. «Баскетбол» або «Харчування»);

– 11–15 варіант (розд. «Бокс» або «Спортивне харчування»);

– 16–21 варіант (розд. «Теніс» або «Спортивна фармакологія і допінг»);

– 22–30 варіант (розд. «Фітнес тренування» або «Здорове, травми»)

як відповідь чи запитання на одне з існуючих повідомлень. Зробіть скріншот цитати з повідомленням та вставте до вашого файлу звіту.

Зробіть висновок про отримані компетентності, які ви набули з даної самостійної роботи.

Завдання 7.2. Пошук інформації через YouTube.

Мета: засвоїти основні поняття, пов'язані з пошуком інформації в глобальній мережі а саме в відео-базі YouTube, набути практичних навичок роботи з інформаційно-пошуковими системами, навчитись використовувати програму Google Chrome та інших для пошуку необхідної інформації.

Порядок виконання роботи. Створити файл Word-документ з номером самостійної роботи і прізвищем студента (Самостійна робота № ... Козак_ОЛ), вкласти в нього виконані завдання (текст та скріншоти), що додаються нижче і завантажити у відповідну категорію в модульне середовище або іншим доступним шляхом.

Завдання 1

1. Запишіть одну з відомих вам адрес пошукового тематичного каталогу (сторінку сайту) ...
2. Увімкніть комп'ютер чи телефон. Завантажте програму для роботи в мережі YouTube ...

Завдання 2

3. Використовуючи пошукову систему YouTube, знайти і записати блогерів, що ведуть тематику, зазначених у завданні: ...
Уведіть ключові слова:

Тематика	Назва каналу	Посилання:
Спорт		
Палеодіета		
Травми в спорті		
Спортивне харчування		
Scopus		
Web of science		
Саморозвиток		
Вивчення англійської		
Фізичне виховання		

4. Використовуючи пошуковий запит (на вибір з попереднього завдання), знайти за допомогою розширеного пошуку YouTube записи інформації, в якому ви уточнюєте:

Дату виставлення відео – За минулий місяць.

Рік створення запису – з 2010–2017.

Тип інформаційного сюжету – Канал ...

Тип інформаційного сюжету – Шоу ...

Тип інформаційного сюжету – Фільм ...

Протяжність ролика – до 4 хв.

З отриманих результатів зробіть скріншот і помістіть в таблицю!

Посилання на ресурс	
Місце для скріншота	

5. Використовуючи пошукову систему YouTube, знайти і записати, тематику, зазначену у завданні:

Уведіть ключові слова: топ-100 найпопулярніших каналів на YouTube.

№ з/п	Назва каналу	Підписників	Переглядів	Роликів	Дохід

Зайти на канал і залишити повідомлення в одній із тем у категорії:

- 1–5 варіант («з 1-го по 5-те місце»);
- 6–10 варіант («з 6-го по 10-те місце»);
- 11–15 варіант («з 11-го по 15-те місце»);
- 16–21 варіант («з 16-го по 21-ше місце»);
- 22–30 варіант («з 22-го по 30-те місце»).

6. Використовуючи одну з пошукових систем інтернету, знайти інформацію щодо топ-5 каналів YouTube за напрямом:

- 1–5 варіант («Освіта»);
- 6–10 варіант («Музика»);
- 11–15 варіант («Подорожі»);
- 16–21 варіант («Наука і техніка»);
- 22–30 варіант («Спорт»).

Вказати «посилання» на джерело в таблиці.

№ з/п	Назва каналу	Підписників	Переглядів	Роликів	Дохід

Завдання 3

Знайдіть інформацію про освіту за кордоном і підпишіться на канал:

- 1–5 варіант («Освіта в Фінляндії»);
- 6–10 варіант («Освіта в Японії»);
- 11–15 варіант («Освіта в Канаді»);
- 16–21 варіант («Освіта в Польщі»);
- 22–30 варіант («Освіта в США»).

Зробіть висновок про отримані компетентності, які ви набули з даної самостійної роботи.

Питання для самоконтролю

1. Скільки основних способів пошуку інформації у Facebook?
2. Для яких цілей спочатку була розроблена програма Facebook?
3. Які формати фото та відео використовують у Facebook?
4. Які формати інформації використовують в Facebook?
5. Скільки основних способів пошуку інформації в Instagram?
6. Для яких цілей спочатку була розроблена програма Instagram?
7. Які формати фото та відео використовують в Instagram?
8. Чи можливо встановити Instagram на комп'ютер як повноцінну програму?
9. Описати особливості інформації, яка висвітлюється в Instagram.
10. Як відбувається навігація і скачування в Play Market?
11. Принцип реєстрації в Play Market.
12. Для чого потрібен акаунт в Playmarket?
13. Що буде, якщо додати до пошуку слово «playlist» в Youtube?

14. Яким чином можна додавати або виключати певний критерій при пошуку в Youtube?

15. Які «унікальні» жанри пропонує Youtube?

Література: [основна – 3, 12; додаткова – 2, 3]

Тема 8.

Інформаційна етика галузі фізичної культури і спорту, авторське право, плагіат, його форми, академічна доброчесність

Заняття 16, 17. Інформаційна етика галузі фізичної культури і спорту, авторське право, плагіат та його форми, академічна доброчесність

Мета заняття: дослідити явище інформаційної етики галузі; проаналізувати ознаки достовірності інформації; дізнатися, що таке спотворення інформації та авторське право; дослідити явище плагіату та його різновиди; ознайомитися з кодексом честі в навчанні; обговорити наслідки порушення принципів академічної доброчесності й авторського права.

Питання для обговорення

1. Інформаційна етика. Проблема становлення галузі.
2. Авторське право. Об'єкти авторського права.
3. Плагіат та його різновиди.
4. Академічну доброчесність.

Завдання практичної роботи

1. У чому полягає сенс інформаційної етики?
2. Сенс проблеми становлення галузі інформаційної культури.
3. З'ясуйте сутність авторського права в інформаційній сфері фізичної культури і спорту.
4. Охарактеризуйте явище – «об'єкта авторського права» у розрізі інформаційної культури галузі фізичної культури та спорту.
5. Поясніть явище плагіату в інформаційній сфері фізичної культури та спорту?
6. Опишіть різновиди плагіату.

Завдання самостійної роботи

1. Дослідити нормативно-правові акти українського права, що декларують положення про інформаційну етику.

2. Дослідити нормативно-правові акти міжнародного права, що декларують положення про інформаційну етику.

Питання для самоконтролю

1. Що ви розумієте під поняттям «авторське право»?
2. Що виступає об'єктом авторського права?
3. Що розуміється під поняттям «академічна доброчесність»?
4. Чому академічна доброчесність є запорукою якісної вищої освіти?
5. Які проблеми в освіті України і США, що суттєво різняться, відзначають дослідники?
6. Що включає поняття академічна культура?

Література: [основна – 5, 11 12; додаткова – 4, 5, 10]

ТЕМИ РЕФЕРАТИВ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

---

1. Поняття інформаційної культури та інформаційного суспільства.
2. Історія інформаційної культури.
3. Інформаційна культура та інформаційна грамотність.
4. Філософські концепції сутності інформації, культури та інформаційної культури.
5. Основні положення теорії культурної еволюції.
6. Сутність інформаційної культури (феноменологічний аспект).
7. Аспекти інформаційної культури.
8. Культура поведінки у сфері інформаційних відносин.
9. Інформаційно-правова культура як складова інформаційної культури.
10. Суть правового забезпечення формування інформаційної культури.
11. Сутність і види комунікації.
12. Кіберкомунікативний простір як культуроформуючий чинник.
13. Інформаційно-комунікаційна культура документаційного обігу.
14. Феномен трансформації сучасного суспільства в рамках формування інформаційного суспільства.
15. Проблеми та перспективи інформаційної культури сучасного суспільства.
16. Інформаційна культура мережевого простору.
17. Віртуальна інформаційна культура.
18. Соціальна інформація та соціальна комунікація.
19. Особистість і суспільство як об'єкти інформаційної культури.
20. Загальні відомості про традиційні (карткові) та електронні інформаційно-пошукові системи.
21. Поняття і класифікація інформаційно-пошукових систем.
22. Особливості та можливості інформаційно-пошукових систем.
23. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень.
24. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі.
25. Поведінка спортивного тренера в інформаційному просторі.
26. Комп'ютерна етика та інформаційна культура користувачів.
27. Інформаційна культура особистості.
28. Інформаційна культура студента.
29. Маніпуляція свідомістю за допомогою інформації.
30. Правові норми, що регулюють поведінку в інформаційній сфері.
31. Інформаційна культура спортивного менеджера.
32. Поведінка спортсмена у інформаційному просторі.
33. Елементи інформаційної культури в організації спортивних заходів.
34. Явище інформаційної культури та етики поведінки у кіберспорті.
35. Авторське право в інформаційному просторі.
36. Академічна доброчесність та причини її виникнення.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

---

1. Поняття інформаційної культури та інформаційного суспільства.
2. Історія інформаційної культури.
3. Інформаційна культура та інформаційна грамотність.
4. Філософські концепції сутності інформації, культури та інформаційної культури.
5. Основні положення теорії культурної еволюції.
6. Сутність інформаційної культури (феноменологічний аспект).
7. Аспекти інформаційної культури.
8. Культура поведінки у сфері інформаційних відносин.
9. Інформаційно-правова культура як складова інформаційної культури.
10. Сутність правового забезпечення формування інформаційної культури.
11. Сутність і види комунікації.
12. Кіберкомунікативний простір як культууроформуючий чинник.
13. Інформаційно-комунікаційна культура документального забезпечення.
14. Феномен трансформації сучасного суспільства в рамках формування інформаційного суспільства.
15. Проблеми та перспективи інформаційної культури сучасного суспільства.
16. Інформаційна культура мережевого простору.
17. Віртуальна інформаційна культура.
18. Соціальна інформація та соціальна комунікація.
19. Особистість і суспільство як об'єкти інформаційної культури.
20. Загальні відомості про традиційні (карткові) та електронні інформаційно-пошукові системи.
21. Поняття і класифікація інформаційно-пошукових систем.
22. Особливості та можливості інформаційно-пошукових систем.
23. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень.
24. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі.
25. Методи обробки інформації. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації. Загальна характеристика інформації.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Інформаційно-аналітична діяльність : навч. посіб. / В. М. Варенко. – Київ : Університет «Україна», 2014. – 417 с.
2. Інформаційна культура студента : навч. посіб. з курсу «Інформаційна культура студента» / уклад. С. В. Паршуков. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2014. – 121 с.
3. Свістельник І. Інформаційна культура студента : навч. посіб. / І. Свістельник. – Київ : Кондор, 2012. – 182 с.
4. Чайка І. А. Інформаційна культура студента : навч. посіб. / І. А. Чайка. – Тернопіль : Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. – 139 с.
5. Денисова Л. В. Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх магістрів фізичної культури і спорту з використанням інформаційно-комунікаційних технологій : монографія / Л. В. Денисова. – Київ : ЦУЛ, 2020. – 462 с.
6. Прудникова О. В. Інформаційна культура: концептуальні засади та світоглядний сенс : монографія / О. В. Прудникова. – Харків : Право, 2015. – 352 с.
7. Петренко Ю. І. Інформаційна компетентність майбутніх фахівців з фізичної культури як складова їх професійної підготовки / Ю. І. Петренко // Науково-методичні основи використання інформаційних технологій в галузі фізичної культури та спорту. – 2018. – Вип. 2. – С. 83–86.
8. Керівництво по наукометрії. URL: <https://clarivate.com/cis/book/>
9. Що таке наукометрія: URL: <https://www.youtube.com/watch?v=HaDb0Oznu0w>
10. "Відповідальна наукометрія" Вебінар. Clarivate Analytics українською. веб-сайт. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Sz042oLPaiU>
11. John Stonestreet, Brett Kunkle. A Student's Guide to Culture Paperback – David C Cook ; Student edition (January 1, 2020) 176 p.
12. Eugenia Masyaikina. Information culture of subjects of pedagogical education: Formation in the Scientific Library of the University Paperback – Our Knowledge Publishing (August 23, 2021). – 180 p.
13. Gerardy Blokdyk. Information Culture A Complete Guide – 2020 Edition Paperback – 5STARCOOKS (February 16, 2021). – 304 p.
14. Kodirov Nodirbek. Problems of the globalization of information culture in the current time. Lap Lambert. Academic Publishing (April 8, 2020). – 52p.

Додаткова

1. Ларцов В. С. Соціокультурна генеза особистості / В. С. Ларцов. – Київ : Принт-експрес, 2012. – 368 с.
2. Методи та засоби мультимедійних інформаційних систем : навч. посіб. / Т. М. Басюк, П. І. Жежнич ; Нац. ун-т «Львів. політехніка». – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015. – 426 с.

3. Палеха Ю. І. Бібліотечне фондознавство : навч. посіб. (за заг. ред. проф. Ю. І. Палехи) / Ю. І. Палеха, І. О. Іванова, Л. О. Черепуха. – Київ : Ліра-К, 2018. – 208 с.

4. Академічна доброчесність: виклики сучасності // Збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітан (Республіка Польща, Варшава, 28.01–08.02.2019). – Варшава, 2019. – 171 с.

5. Гейдар Л. М. Етичні аспекти комунікативної поведінки в ігровому середовищі та кіберспорті : кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра / Л. М. Гейдар. – Київ : 2021. – 100 с.

6. Гурська О. О. Аналіз професійно важливих якостей фахівців у галузі інформаційних технологій / О. О. Гурська // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка, Психологія. – 2016. – Вип. 9. – С. 53–58.

7. Падалка Г. М. Соціокультурна диференціація та динаміка цінностей у сучасному інформаційному суспільстві / Г. М. Падалка // Актуальні проблеми філософії та соціології. – 2021. – Вип. 32. – С. 138–143.

8. Платонов В. Сучасна спортивна наука: інформаційне середовище та академічна доброчесність / В. Платонов // Наука в олімпійському спорті. – 2021. – № 3. – С. 49–78.

9. Синоруб Г. Засоби масової інформації у соціальних мережах: аудиторний аспект / Г. Синоруб, Д. Ярошенко // Медіапростір. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка. – 2019. – Вип. 11. – С. 48–54.

10. Фундаментальні цінності академічної доброчесності (переклад з англійської) / ред. Т. Фішман ; Міжнародний центр академічної доброчесності. Інститут Етики. Університет Клемсона (Південна Кароліна), 2019. – 39 с.

11. Чередник Л. А. Інформаційна культура як складник загальної культури особистості / Л. А. Чередник // «Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття» : матеріали ІХ Міжнар. конф. (Одеса, 8–9 вересня 2016 р.). – С. 364–370.

12. Черних О. С. Спортивні інтернет-ЗМІ України: основні проблеми розвитку / О. С. Черних // Матеріали інтернет-конференції «Регіональні ЗМІ України: історія, сучасний стан та перспективи розвитку». – Старобільськ : Вид-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2017. – С. 206–211.

13. Черноус О. Формування інформаційної грамотності учнів як складова елементів навчального матеріалу електронних підручників / О. Черноус // Проблеми сучасного підручника. – 2021. – Вип. 27. – С. 277–284.

14. Щурова Н. В. Особливості формування інформаційно-цифрової компетентності учнів у процесі фізичного виховання / Н. В. Щурова // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка: Педагогічні науки. – 2020. – № 1 (332). – С. 213–222.

15. Marek Deja, Magdalena Wójcik (2021). Information culture and academic empowerment: Developing a collective mindfulness strategy for embedded

librarianship. *The Journal of Academic Librarianship*. Elsevier Vol. 47, Issue 2, March 2021. URL: <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2020.102276>

16. Media Sapiens (2017). ЮНЕСКО опублікувала п'ять принципів медійної та інформаційної грамотності. URL: <https://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/yunesko>

17. Paulussen S., Harder R. A. (2014) Social media references in newspapers. Facebook, Twitter and YouTube as sources in newspaper journalism. *Journalism Practice*. No. 8 (5). P. 542–551.

18. Turalbayeva A., Zhubandykova A., Nabuova R., Buzaubakova, K., Mailybaeva G., Abdullina, G. (2021). Formation of information culture of students through information technology. *World Journal on Educational Technology: Current Issues*, 13 (4), 794–805. URL: <https://doi.org/10.18844/wjet.v13i4.6265>